

Asia: VN/13573/2022

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi laeiksi opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain ja vapaasta sivistystyöstä annetun lain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Hallituksen esitys perustuu vuosien 2023–2026 julkisen talouden suunnitelman linjaukseen, jonka mukaan valtion ja kuntien välistä kustannustenjaon tarkistusta ei tehdä opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalalla vuonna 2023.

Koronapandemia ja siihen liittyvät toiminnan rajoitukset ovat vaikuttaneet merkittävästi vuosien 2020 ja 2021 toimintaan ja kyseisten vuosien toteutuneiden tietojen käyttökelpoisuuteen tulevien vuosien valtionosuusrahoituksen perusteena. Esityksen tavoitteena on poistaa koronapandemia-sta ja siihen liittyneistä rajoituksista johtuneiden tekijöiden vaikutukset tulevien vuosien valtionosuusrahoituksen tasoon.

Pandemia on vaikuttanut toteutuneiden suoritteiden määrään vuonna 2020 alentavasti. Verrattuna vuoteen 2019 eri oppilaitosmuotojen toteutuneiden suoritteiden määrä aleni seuraavasti: kansalaisopistot -13,8 %, kansanopistot -19,5 %, kesäyliopistot -19,3 %, opintokeskukset -24,9 % ja liikunnan koulutuskeskukset -16,0 %.

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain ja vapaasta sivistystyöstä annetun lain säännöksiä siten, että varainhoitovuosien 2023 ja 2024 yksikköhintojen laskemisessa käytettäisiin poikkeuksellisesti vuoden 2019 kustannus- ja suoritetietoja.

VST ry näkee esityksen taloudellisten vaikutusten olevan valtaosalla vapaan sivistystyön oppilaitosmuodoista neutraali tai myönteinen vaikutus kun varainhoitovuosien 2023 ja 2024 yksikköhintojen laskemisessa käytettäisiin poikkeuksellisesti vuoden 2019 kustannus- ja suoritetietoja. Tässä toteutuu esityksen tavoitteet poistaa vuoden 2020 koronarajoituksista johtuvien tekijöiden vaikutukset valtionosuusrahoituksen tasoon vuonna 2023.

VST ry tukee Suomen Kuntaliiton lausunnossa esittämää huolta vuoden 2019 kustannuspohjan käyttämisestä yksikköhintalaskennan perusteena siltä osin kuin se heikentää vuoden 2023 rahoitusta. Tämä koskee esityksen mukaan taiteen perusopetusta, museoita ja osin vapaata sivistystyötä, erityisesti kansalaisopistoja.

Kansalaisopistoille heikennys vuoden 2019 kustannuspohjalla on suurin, vaikutus yksikkö-hintaan on peräti -9,7 prosenttia, joka heikentää vuoden 2023 valtionosuutta yli 10 miljoonalla eurolla. Tämä heikennys ei ole linjassa ylläolevaan tavoitteeseen poistaa rajoituksista johtuneiden tekijöiden vaikutuksia tulevien vuosien valtionosuusrahoituksen tasoon.

VST ry pitää tärkeänä että esitystä täydennetään vuoden 2021 kustannus- ja suoritiedoilla vuoden 2024 rahoitusvaikutusten arvioinnissa.

Wallén Björn
Vapaa Sivistystyö ry